

LATVIJAS REPUBLIKAS SATVERSMES TIESAS KOLĒGIJA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV 1010

Tālrunis: 67830735, 67210274 Fakss: 67830770
e-mail: tiesa@satv.tiesa.gov.lv

LĒMUMS PAR ATTEIKŠANOS IEROSINĀT LIETU

Rīgā

2023. gada 17. aprīlī

Satversmes tiesas 3. kolēģija šādā sastāvā: kolēģijas priekšsēdētājs
Gunārs Kusiņš, tiesneses Anita Rodiņa un Jautrīte Briede,

kolēģijas sēdē izskatījusi Satversmes tiesā saņemto [..] (turpmāk – Pieteikuma
iesniedzējs) pieteikumu par lietas ierosināšanu (pieteikums Nr. 38/2023),

konstatēja:

1. No pieteikuma izriet, ka Pieteikuma iesniedzējs lūdz Satversmes tiesu atzīt
Ieroču aprites likuma 24. panta otro daļu (turpmāk – apstrīdētā norma) par
neatbilstošu Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 92. panta
otrajam teikumam un 105. pantam.

2. Apstrīdētā norma noteic, ka Valsts policija aptur ieroča atļaujas darbību
personai, kura kriminālprocesā atzīta par aizdomās turēto nozieguma izdarīšanā, vai
personai, kura kriminālprocesā saukta pie kriminālatbildības par noziedzīga
nodarījuma izdarīšanu (apsūdzētais).

3. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 20. panta piektajai daļai, lemjot par to,
vai uz saņemtā pieteikuma pamata ir ierosināma lieta, kolēģija izvērtē, vai:

- 1) lieta ir piekritīga Satversmes tiesai;
- 2) iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu;
- 3) pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 18.–19.³ panta prasībām;

4) pieteikums nav iesniegts par jau izspriestu prasījumu;

5) pieteikumā ietvertais juridiskais pamatojums vai faktisko apstākļu izklāsts pēc būtības nav mainījies salīdzinājumā ar iepriekš iesniegto pieteikumu, par kuru lēmusi kolēģija.

4. Pieteikuma iesniedzējs jau iepriekš ir vērsies Satversmes tiesā ar pieteikumu, lūdzot izvērtēt Ieroču aprites likuma 23. panta 1.–6. punkta un 24. panta otrās daļas atbilstību Satversmes 92. panta otrajam teikumam un 105. pantam (ieteikums Nr. 228/2022). Satversmes tiesas 2. kolēģija 2023. gada 30. janvārī nolēma atteikties ierosināt lietu, pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. panta piektās daļas 3. punktu (turpmāk – kolēģijas 2023. gada 30. janvāra lēmums).

Līdz ar to kolēģijai, ievērojot Satversmes tiesas likuma 20. panta piektās daļas 5. punktu, ir jāizvērtē, vai izskatāmajā pieteikumā ietvertais faktisko apstākļu izklāsts vai juridiskais pamatojums pēc būtības ir mainījies salīdzinājumā ar iepriekš iesniegto pieteikumu, par kuru lēmusi kolēģija.

5. Izskatāmajā pieteikumā ietvertais faktisko apstākļu izklāsts nav mainījies. Vienlaikus tajā ir mainīta argumentu struktūra un ietverti papildu apsvērumi par apstrīdētās normas iespējamo neatbilstību Satversmei, kā arī precizēts prasījums. Proti, Pieteikuma iesniedzējs vairs nelūdz izvērtēt Ieroču aprites likuma 23. panta 1.–6. punkta satversmību. Tomēr ne prasījuma precizēšana, ne arī iepriekš norādīto argumentu izvērsšana vai apjoma palielināšana pati par sevi nenozīmē, ka pieteikuma juridiskais pamatojums ir mainījies pēc būtības.

Kolēģijas 2023. gada 30. janvāra lēmumā norādīts, ka Pieteikuma iesniedzējs nav sniedzis juridiskus argumentus par to, kā apstrīdētā norma ir pārkāpusi kādu no nevainīguma prezumpcijas elementiem. Tāpat kolēģija atzina, ka nav sniegti juridiski argumenti par to, vai Pieteikuma iesniedzējam Satversmes 105. pantā ietverto pamattiesību ierobežojums noteikts ar normatīvajos aktos noteiktā kārtībā pieņemtu tiesību normu, vai šādam ierobežojumam ir leģitīms mērķis un vai šāds ierobežojums ir samērīgs ar tā leģitīmo mērķi. Tādējādi pieteikumā netika sniegts juridiskais pamatojums tam, kādēļ apstrīdētā norma neatbilst Satversmes 92. panta otrajam teikumam un 105. pantam.

Izskatāmajā pieteikumā joprojām tiek pausts viedoklis par to, ka apstrīdētā norma pārkāpj Satversmes 92. panta otrajā teikumā ietverto nevainīguma prezumpciju, jo vēl pirms notiesājoša sprieduma pieņemšanas viņš tiek atzīts par sabiedrībai bīstamu. Tajā papildus norādīti nevainīguma prezumpcijas elementi un

tas, ka Valsts policija bez individuāla izvērtējuma apturējusi Pieteikuma iesniedzēja ieroču glabāšanas atļauju. Tomēr pieteikumā joprojām nav juridiski pamatots tas, kā tieši apstrīdētā norma ir pārkāpusi kādu no nevainīguma prezumpcijas elementiem.

Tāpat izskatāmais pieteikums ir papildināts ar apsvērumiem par to, ka apstrīdētajā normā noteikto pamattiesību ierobežojuma leģitīmo mērķi – sabiedrības drošību – varot sasniegt ar mazāk ierobežojošiem līdzekļiem. Šis līdzeklis esot individuāls izvērtējums par personas iespējamiem draudiem sabiedrībai, ņemot vērā arī noziedzīgā nodarījuma, par kuru persona kriminālprocesā atzīta par aizdomās turētu vai saukta pie kriminālatbildības, apdraudējuma objektu. Tomēr Satversmes tiesa jau ir atzinusi, ka par personas pamattiesības mazāk ierobežojošiem līdzekļiem var uzskatīt tikai tādus līdzekļus, ar kuriem leģitīmo mērķi var sasniegt vismaz tādā pašā kvalitātē un kuri vienlaikus no valsts un sabiedrības neprasa arī nesamērīgi lielu ieguldījumu (*sk., piemēram, Satversmes tiesas 2021. gada 25. marta sprieduma lietā Nr. 2020-36-01 19.3.3. punktu*).

Pieteikuma iesniedzējs nav juridiski pamatojis to, ka ar norādīto alternatīvo līdzekli apstrīdētajā normā ietvertā pamattiesību ierobežojuma leģitīmais mērķis tiktu sasniegts vismaz tādā pašā kvalitātē un tas neprasītu nesamērīgu valsts resursu ieguldījumu. Arī vispārīgs viedoklis par to, ka Pieteikuma iesniedzējs sabiedrībai draudus nerada un sabiedrība no viņam noteiktā ierobežojuma nekādu labumu negūst, nav uzskatāms par juridisko pamatojumu Satversmes tiesas likuma izpratnē.

Līdz ar to pieteikuma faktisko apstākļu izklāsts un juridiskais pamatojums pēc būtības nav mainījies salīdzinājumā ar iepriekš iesniegto pieteikumu, par kuru bija lēmusi kolēģija.

Ņemot vērā konstatēto un pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. panta piektās daļas 5. punktu, Satversmes tiesas 3. kolēģija

nolēma:

atteikties ierosināt lietu pēc [..] pieteikuma (pieteikums Nr. 38/2023).

Lēmums nav pārsūdzams.

Kolēģijas priekšsēdētājs

Gunārs Kusiņš